

NECATİGİL, Behçet

rin Mavi (eşine mektuplar, 1999). **Çevirileri.** *Türk Halk Kitapları* (Otto Spies'ten), *Dünya Nimeti* (K. Hamsun'dan, I-II, 1949-1950), *Venedik'te Ölüm* (T. Mann'dan, 1952), *Yaman Adam* (Unamuno'dan, 1954), *Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok* (Remarque'tan, 1956), *Martı* (Çehov'dan, 1963), *Malte Laurids Brigge'nin Notları* (Rilke'den, 1966), *Ve O Hiçbir Şey Demedi* (H. Böll'den, 1966), *Şarkılar Kitabı* (H. Heine'den, 1972), *Andersen Masalları 1* (Andersen'den, 1977), *Kör Baykuş* (Sâdik Hidâyet'ten, 1977). Ölümünden sonra Necatigil'in bütün şiirleri, oyunları, yazıları ve konuşmaları Ali Tanyeri ve Hilmi Yavuz tarafından yedi cilt halinde yayımlanmıştır (1981-1985).

BİBLİYOGRAFYA :

Hüseyin Cöntürk, *Behçet Necatigil ve Edip Cansever Üstüne*, Ankara 1964; Mehmet Kaplan, *Cumhuriyet Devri Türk Şiiri*, İstanbul 1975, s. 212-233; Hilmi Yavuz, *Yazın Üzerine*, İstanbul 1987, s. 116-134; İnci Enginün, *Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları*, İstanbul 1991, s. 250-261; Fatma Türe, *Bir Usta, Bir Dünya: Behçet Necatigil*, İstanbul 1993; Murat Belge, *Edebiyat Üstüne Yazılar*, İstanbul 1994, s. 257-268; Nurullah Çetin, *Behçet Necatigil: Hayatı, Sanatı, Eserleri*, Ankara 1997; Selim İleri, *Kırk İnceliklerin Şairi: Behçet Necatigil*, İstanbul 1999; Ayşe Sarısayın, *Çok Şey Yarım Hâlâ: Ayşe Sarısayın Babası Behçet Necatigil'i Anlatıyor*, İstanbul 2001; Rahim Tarım, *Kültür, Dil, Kimlik-Behçet Necatigil'in Şiir Dünyası*, İstanbul 2002; Yılmaz Taşçıoğlu, *Dar Vakitlerde Geniş Zamanlar-Behçet Necatigil'in Şiiri*, İstanbul 2006; Hasan Akay, *Kare-Deniz (Behçet Necatigil'in Şiiri Üzerine)*, İstanbul 2006; Mustafa Kutlu, "Necatigil, Behçet", *TDEA*, VI, 550-554; "Necatigil, Behçet", *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, İstanbul 2001, II, 597-601.

FERMAN KARAÇAM

NECCÂD
(النجَاد)

Ebû Bekr en-Neccâd Ahmed b. Selmân (Süleymân) b. Hasen el-Bağdâdî (ö. 348/960)

Hadis hâfızı ve Hanbelî fakihî.

253'te (867) doğdu. Ebû Dâvûd es-Sicistânî, İbn Ebû'd-Dünyâ, Hâris b. Ebû Üsâme, Harbî, Abdullah b. Ahmed b. Hanbel ve Keccî gibi âlimlerden faydalandı. Ebû Dâvûd'un *Nâsihu'l-Kur'ân ve mensûhü*'ü ile İbn Ebû'd-Dünyâ'nın *İştinâ'u'l-ma'rûf, eş-Şükür ve Şifatü'l-cenne* adlı eserleri Neccâd'ın kendilerinden rivayeti olarak günümüze ulaştı. Katî, Dârekutnî, İbn Şâhin, Hattâbî, İbn Batta, Hâkim en-Nisâbü'rî, İbn Merdûye, İbn Hâmid, İbn Ebû'l-Fevâris ve İbn Şâzân el-Bağdâdî ondan ha-

dis alan bazı talebelidir. Neccâd'ın, cuma günleri Câmîu'l-Mansûr'da biri namazdan önce fetva sormak için toplananların meselelerini Hanbelî mezhebine göre çözmek, diğeri namazdan sonra talebelere hadis yazdırmak üzere iki ders halkası tertip ettiği belirtilmektedir, hadis dinlemek için gelenlerin çok kalabalık olmasından dolayı camide izdihâm yaşandığı kaydedilmektedir. Neccâdın, zengin hadis bilgisi yanında hadis dinlemek üzere derse giderken yalnızak yürüdüğü, gündüzleri oruç tutup akşamları kuru ekmele iftar ettiği zikredilmektedir. Sadûk ve ârif olarak tanıtılan Neccâd'ı talebesi Dârekutnî kendisine ait olmayan hadisleri rivayet etmekle itham etmiş, ancak Hatîb el-Bağdâdî bu durumun, onun ömrünün sonlarına doğru gözlerini kaybetmesinin ardından bazı öğrencilerinin bu tür hadisleri kıraat yoluyla ondan rivayet etmeleri sebebiyle gerçekleşmiş olabileceğini söylemiştir (*Târîhu Bağdâd*, IV, 191). Neccâd 20 Zilhicce 348 (21 Şubat 960) tarihinde Bağdat'ta vefat etti ve Bâbüharb Kabristanı'nda Bişr el-Hâffî'nin yanına defnedildi.

Eserleri. 1. *Müsnedü 'Ömeri'bni'l-Hattâb*. Neccâd'ın telif ettiği belirtilen geniş *Müsned*'inin bir bölümünden ibaret olması muhtemel eserin ancak yedinci cüzünün bir kısmı günümüze ulaşmış olup eldeki nüshanın tamamı Nâfi' – İbn Ömer – Hz. Ömer tarihiyle gelen hadislerden oluşmaktadır. Sened ve metin hakkında bazı yerlerdeki kısa notlar dışında herhangi bir değerlendirme yapılmadan derlenen hadislerden meydana gelen ve seksen beş rivayet içeren bu cüz Mahfûzurrahman Zeynullah tarafından yayımlanmıştır (Medine 1415/1994). 2. *er-Red 'alâ men yekülû'l-Kur'ân ma'hlâk* (nşr. Rızâullah Muhammed İdrîs, Küveyt 1400/1980). 3. *el-Hadîş*. Muhtelif cüzleri günümüze kadar gelmiştir (Dârü'l-kütübî'z-Zâhiriyye, Mecmua, nr. 31, 115; Hadis, nr. 248). 4. *el-Emâlî*. Eserin müellif tarafından talebelere beş oturumda (mecliste) okunan bir bölümü Dârü'l-kütübî'z-Zâhiriyye'de olup (Mecmua, nr. 61) aynı kütüphanede birer meclislik iki nüsha daha mevcuttur (Mecmua, nr. 94, 106). 5. *Fevâ'idü'l-hâc*. Bazı bölümleri zamanımıza ulaşmıştır (Dârü'l-kütübî'z-Zâhiriyye, Mecmua, nr. 111; Hadis, nr. 234). 6. *Zikru men kânet lehü'l-âyât min hâzihi'l-ümme ve men tekelleme ba'de mevtili min ehli'l-yâkin* (Dârü'l-kütübî'z-Zâhiriyye, nr. 76). 7. *el-Fevâ'idü'l-hisân el-muntekâtü 'an şühû's-sikât* (Dârü'l-kütübî'z-Zâhiriyye, Hadis, nr. 234). Neccâd'ın bunların dışında es-

Sünen, Müsnedü'l-mukallîn mine's-şâhâbe mimmen ravâ 'ani'n-nebiyyi şalla'llâhu 'aleyhi ve sellem, Kitâbü'l-Ĥilâf, Cüz'ü't-terâcim adlı eserlerinin bulunduğu belirtilmiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

Neccâd, *Müsnedü 'Ömeri'bni'l-Hattâb* (nşr. Mahfûzurrahman Zeynullah), Medine 1415/1994, neşreden girişi, s. 5-7, 9-18, 34-37; Hatîb, *Târîhu Bağdâd*, IV, 189-192; İbn Ebû Ya'lâ, *Tabakâtü'l-Hanâbile*, II, 7-12; İbnü'l-Cevzî, *Menâkıbü'l-İlmâm Ahmed b. Hanbel* (nşr. Âdil Nüveyhiz), Beyrut 1977, s. 512; Zehebî, *Tezkiretü'l-huffâz*, III, 868-869; a.mlf., *A'lâmü'n-nübelâ*, XV, 502-505; İbn Hacer, *Lisânü'l-Mizân*, I, 180-181; a.mlf., *el-Mu'cemü'l-müfehres* (nşr. M. Şekür el-Meydânî), Beyrut 1418/1998, s. 65, 100, 109, 125, 142, 149, 250-251, 371-372; Ebû'l-Yümn el-Uleymî, *el-Menhecû'l-ahmed* (nşr. Abdülkâdir el-Arnaût – Riyâd Abdülhamîd Murâd), Beyrut 1997, II, 252-256; Sezgin, *GAS*, I, 513-514; Elbânî, *Mahtûfât*, s. 140-141; Kettânî, *er-Risâletü'l-müstetrafe* (Özbek), s. 29, 175; G. Makdisî, "Autograph Diary of an Eleventh Century Historian of Bağdâd", *BSOAS*, XVIII/1 (1956), s. 22; Yusuf Şevki Yavuz, "Halku'l-Kur'ân", *DİA*, XV, 375.

ABDÜLKADİR ŞENEL

NECCÂR (Benî Neccâr)

(بنو النجَار)

Hazrec kabilesinin bir kolu.

Kahtânîler'e mensup olan kabilenin adını aldığı Neccâr'ın Hazrec'e kadar nesebi Neccâr b. Sa'lebe b. Amr b. Hazrec şeklinde ve Ezd üzerinden Kahtân'a ulaşır. Kaynaklarda asıl adının Teymullah veya Teymü'l-Lât olduğu, devamlı keser kullanmasından veya keserle bir şahsı yaralamasından dolayı "Neccâr" (marangoz) lakabıyla tanındığı kayıtlıdır. Neccâr'ın soyu Mâzin, Dînâr, Mâlik ve Adî adlı dört oğlundan kollara ayrılarak çoğalmıştır; bunlardan Mâlik b. Neccâr'ın nesli daha kalabalıktır. Kabilenin tarihi Hazrec'le iç içedir, bundan dolayı mensupları Neccârî kadar Hazrecî ve Ensârî nisbeleriyle de anılır.

Neccârîoğulları ile Hz. Peygamber arasında soy yakınlığı mevcuttur. Abdülmuttalib b. Hâşim'in annesi, Adî b. Neccâr'ın neslinden Selmâ bint Amr idi, dolayısıyla kabile mensupları Abdülmuttalib'in dayılarıdır. Neccârîoğulları'nın Resûl-i Ekrem'in ailesiyle dayanışmasının ve akrabalık ilişkilerinin Abdülmuttalib'den itibaren başladığı görülmektedir. Bir defasında Abdülmuttalib, Mekke'deki arsasına amcası Nevfel b. Abdümenâf'ın el koymasından dolayı münasebetiyle Neccârîoğulları'na bir mektup yazarak yardım istemiş, onların seksen kişiyle Mekke'ye gelmesi üzerine Nevfel arsayı iade etmek zorunda kalmıştır. Hz. Peygam-